

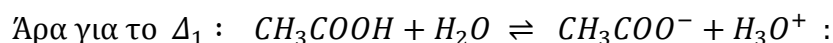
Άσκηση

1. Σε νερό προσθέτω $6g$ CH_3COOH οπότε δημιουργείται διάλυμα Δ_1 όγκου $V = 100 mL$. Ποιο το pH του Δ_1 ;
2. Στη συνέχεια προσθέτω $900 mL$ H_2O οπότε προκύπτει το Δ_2 . Ποιος ο βαθμός ιοντισμού του οξέος και ποιο το pH στο Δ_2 ;
3. Στο Δ_2 προσθέτω $8,2g$ CH_3COONa χωρίς μεταβολή του όγκου του οπότε προκύπτει το Δ_3 . Ποιο το pH και ο βαθμός ιοντισμού του CH_3COOH στο Δ_3 ;
4. Αν στο Δ_2 προσθέσω $0,1 mol$ ασθενούς μονοπρωτικού οξέος $H\Gamma$ (με $K'_\alpha = 9 \cdot 10^{-5}$) χωρίς μεταβολή όγκου ποιο το pH του Δ_4 που θα προκύψει;
5. Αν στο Δ_2 προσθέσω 1 λίτρο $NaOH$ με $C = 0,05 M$. Ποιο το pH του Δ_5 που θα προκύψει;
6. Αν στο Δ_2 προσθέσω 1 λίτρο KOH με $C = 0,1 M$ και $8L$ νερό. Ποιο το pH του Δ_6 που θα προκύψει;

Δίνονται : $K_w = 10^{-14}$ και $Ar_C = 12$, $Ar_{Na} = 23$, $Ar_H = 1$, $Ar_O = 16$
 $K_\alpha = 10^{-5}$

Λύση Άσκησης

1. Είναι: $n = \frac{m}{Mr}$ δηλαδή $n = \frac{6}{60} = 0,1 mol$ οπότε: $C = \frac{n}{V} = \frac{0,1}{0,1} = 1M$

$$K_\alpha = \frac{x \cdot x}{c - x} \approx \frac{x^2}{c} \Leftrightarrow x \approx \sqrt{K_\alpha \cdot C} \text{ \u0391\u03c1\u0391 } [H_3O^+] \approx \sqrt{K_\alpha \cdot C} = 10^{-2,5} \rightarrow pH_{\Delta_1} = 2,5$$

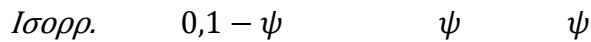
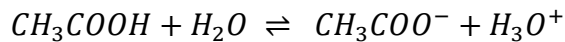
2. Για την αραίωση έχω: $C_1V_1 = C_2V_2 \Leftrightarrow C_2 = \frac{C_1V_1}{V_2} = \frac{1 \cdot 0,1}{1} = 0,1M$

οπότε $[H_3O^+]_2 = \sqrt{K_\alpha \cdot C_2} = \sqrt{10^{-5} \cdot 0,1} = 10^{-3}$ δηλαδή $pH_{\Delta_2} = 3$

και $\alpha \approx \sqrt{\frac{K_\alpha}{C_2}} = \sqrt{\frac{10^{-5}}{0,1}} = 10^{-2} = 0,01$ (1%)

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

$$3. n = \frac{m}{Mr} = \frac{8,2}{82} = 0,1 \text{ mol } CH_3COONa$$

$$[CH_3COO^-] = 0,1 + \psi \approx 0,1 \text{ (ΕΚΙ)}$$

$$[CH_3COOH] = 0,1 - \psi$$

$$\approx 0,1 \left(\frac{K_\alpha}{C} < 10^{-2}, \text{ΕΚΙ} \right)$$

$$[H_3O^+] = \psi$$

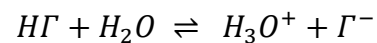
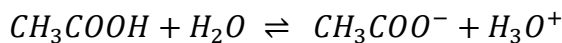
με εφαρμογή της K_α βρίσκουμε $K_\alpha = \frac{[H_3O^+] \cdot [A^-]}{[HA]}$

$$\psi = [H_3O^+] = K_\alpha \frac{[HA]}{[A^-]} = K_\alpha \frac{C_{οξέος}}{C_{άλατος}} = 10^{-5} \Leftrightarrow \text{pH}_{\Delta_3} = 5$$

$$\alpha = \frac{\psi}{0,1} = \frac{10^{-5}}{0,1} = 10^{-4}$$

4. Το Δ_4 θα περιέχει δυο ασθενή οξέα : CH_3COOH με 0,1 M και $H\Gamma$ με 0,1 M .

Έχουμε :

Στην περίπτωση αυτή έχουμε αλληλεπίδραση του κοινού ιόντος H_3O^+

$$[H_3O^+] = \omega + \varphi$$

$$[CH_3COOH] = 0,1 - \omega$$

$$\approx 0,1 \left(\frac{K_\alpha}{C} < 10^{-2} \right)$$

Με εφαρμογή των σταθερών ιοντισμού

έχουμε:

$$[H\Gamma] = 0,1 - \varphi \approx 0,1 \left(\frac{K'_\alpha}{C} < 10^{-2} \right)$$

$$K_\alpha = \frac{[H_3O^+] \cdot [CH_3COO^-]}{[CH_3COOH]} = \frac{[H_3O^+] \cdot \omega}{0,1} \Leftrightarrow$$

$$[CH_3COO^-] = \omega$$

$$[\Gamma^-] = \varphi$$

$$K_\alpha \cdot 0,1 \approx [H_3O^+] \cdot \omega \quad (1)$$

$$\text{αντίστοιχα : } K'_\alpha = \frac{[H_3O^+] \cdot [\Gamma^-]}{[H\Gamma]} \approx \frac{[H_3O^+] \cdot \varphi}{0,1} \Leftrightarrow K'_\alpha \cdot 0,1 \approx \varphi \quad (2)$$

με πρόσθεση κατά μέλη (1) + (2) έχουμε :

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

$$K_\alpha \cdot 0,1 + K'_\alpha \cdot 0,1 \simeq [H_3O^+](\omega + \varphi) \text{ όμως } \omega + \varphi = [H_3O^+]$$

$$\text{άρα } K_\alpha \cdot 0,1 + K'_\alpha \cdot 0,1 \simeq [H_3O^+]^2 \Leftrightarrow [H_3O^+] \simeq \sqrt{(K_\alpha + K'_\alpha) 0,1} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow [H_3O^+] \simeq \sqrt{(10^{-5} + 9 \cdot 10^{-5}) 0,1} = \sqrt{10 \cdot 10^{-5} \cdot 0,1} = \sqrt{10^{-5}} \Leftrightarrow \mathbf{pH_{\Delta_4} = 2,5}$$

5. Το NaOH θα αντιδράσει με το CH_3COOH . Βρίσκω τα mol των σωμάτων που θα αντιδράσουν.

$$\text{mol} = C_2 V_2 = 0,1 \text{ για το } \text{CH}_3\text{COOH}$$

$$\text{mol} = C \cdot V = 0,05 \cdot 1 = 0,05 \text{ για το } \text{NaOH}$$

το τελικό διάλυμα θα έχει όγκο $V_5 = 2L$

αρχ.	0,1	0,05	–	–	
αντ.	0,05	0,05	–	–	σε mol
παρ.	–	–	0,05	0,05	
τελικά	0,05	0	0,05	0,05	

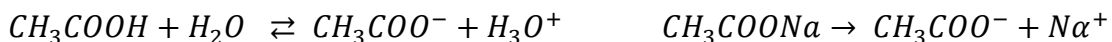
Οι συγκεντρώσεις στο Δ_5 θα είναι :

$$C_{\text{οξέος}} = \frac{0,05}{2} \text{ (για το } \text{CH}_3\text{COOH)} \quad C_{\text{άλατος}} = \frac{0,05}{2} \text{ (για το } \text{CH}_3\text{COONa)}$$

Το Δ_5 είναι ρυθμιστικό και αντιμετωπίζεται είτε

$$i) \text{ με τον τύπο : } [H_3O^+] = K_\alpha \frac{C_{\text{οξέος}}}{C_{\text{άλατος}}} = 10^{-5} \cdot \frac{\frac{0,05}{2}}{\frac{0,05}{2}} = 10^{-5} \Leftrightarrow \mathbf{pH_{\Delta_5} = 5}$$

είτε *ii*) με την επίδραση κοινού ιόντος (ουσιαστικά πρόκειται για απόδειξη του τύπου των ρυθμιστικών διαλυμάτων)

$$\text{Ισορρ. } C_{\text{οξ.}} - \rho \quad \rho \quad \rho \quad \cancel{C_{\text{άλ.}}} \quad C_{\text{άλ.}} \quad C_{\text{άλ.}}$$

$$[\text{CH}_3\text{COO}^-] = \rho + C_{\text{άλ.}} \simeq C_{\text{άλ.}} \text{ (ΕΚΙ)} \quad \text{Με εφαρμογή της } K_\alpha \text{ έχουμε :}$$

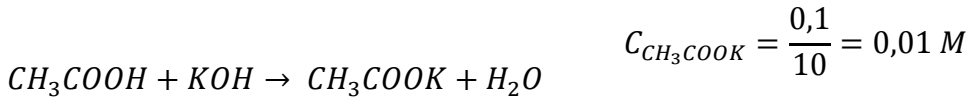
$$[\text{CH}_3\text{COOH}] = C_{\text{οξ.}} - \rho \simeq C_{\text{οξ.}} \quad K_\alpha = \frac{[\text{CH}_3\text{COO}^-] \cdot [\text{H}_3\text{O}^+]}{[\text{CH}_3\text{COOH}]} \simeq \frac{C_{\text{άλ.}} \cdot [\text{H}_3\text{O}^+]}{C_{\text{οξ.}}} \Leftrightarrow$$

$$[\text{H}_3\text{O}^+] = \rho \quad \Leftrightarrow [\text{H}_3\text{O}^+] \simeq K_\alpha \frac{C_{\text{οξέος}}}{C_{\text{άλατος}}} = 10^{-5} \text{ δηλ. } \mathbf{pH_{\Delta_5} = 5}$$

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

6. Το KOH θα αντιδράσει με το CH_3COOH . Βρίσκω τα mol

$$n_{KOH} = C \cdot V = 0,1 \cdot 1 = 0,1 mol \quad n_{CH_3COOH} = 0,1 \cdot 1 = 0,1 mol$$

αρχ. 0,1   0,1

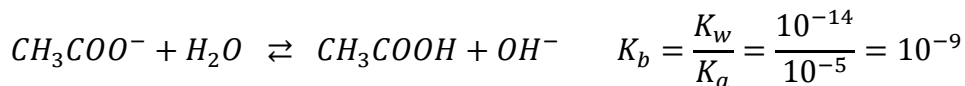
αντ.

παρ. 0,1   0,1   0,1   0,1

Τελ. 0   0   0,1   0,1

~~0,01~~ → 0,01   0,01

Ισορρ. 0,01 - θ θ θ

$$[CH_3COOH] = \theta$$

$$[OH^-] = \theta$$

$$[CH_3COO^-] = 0,01 - \theta$$

$$\simeq 0,01 \left(\frac{K_b}{C} < 10^{-2} \right)$$

Με εφαρμογή της K_b

$$K_b = \frac{\theta \cdot \theta}{0,01} \Leftrightarrow \theta = 10^{-9} \cdot 0,01$$

$$\text{άρα } [OH^-]^2 = 10^{-11} \text{ δηλ. } [OH^-] = 10^{-5,5} \Leftrightarrow pOH = 5,5$$

$$\Leftrightarrow pH_{\Delta 6} = 8,5$$

Επιμέλεια: Μπάμπης Μπέσης, Χημικός